

# Yoel Kitabı və Laodikeyadakı Yeddinci Gün Adventist Kilsəsi - On İkinci

Jeff Pippenger

2025-12-17

## On İki-cü Sayı

Mənim arzum Yoelin peyğəmbərlik şəhadətini elə bir şəkildə təqdim etməkdir ki, Yoelin şəhadəti Peterin Pentikostda söylədiklərində və etdiklərində tanına bilsin. Mən əminəm ki, Müqəddəs Kitab Peterin Pentikostda nə etdiyini və nə söylədiyini aydın şəkildə bildirir, lakin mən Peterin son yağış tarixində nəyə peyğəmbərcəsinə işarə etdiyini anlamağa çalışıram; belə ki, o, Pentikost xəbərini Yoel kitabının yerinə yetməsi ifadələri ilə təqdim etmişdi.

Peter Allahın qalığı olan xalqın bir simvoludur və bu, təkcə Pentikostda deyil, həm də Matta 16-da Qeysəriyyə Filipidə təsvir olunur. Qeysəriyyə Filipi Daniel 11-in on üçdən on beşə qədər olan ayələrində yerləşir; bu üç ayə ilk dəfə Qeysəriyyə Filipinin Panium adlandırıldığı tarixi dövrdə yerinə yetmiş bir döyüşü ortaya qoyur. On üçdən on beşə qədər olan ayələr Amerika Birləşmiş Ştatlarında bazar günü qanununu müəyyən edən on altıncı ayədən əvvəl gəlir. Onuncu ayə 1989-cu ildə Sovet İttifaqının süqutunu müəyyən edir. Daniel 11-in ondan on altıya qədər olan ayələri 1989-cu ildən bazar günü qanununadək olan dövrü təmsil edir və həmin dövr eyni fəslin qırxıncı ayəsinin “gizli tarixi”dir.

## QALIN ŞRİFTDƏ GİZLİ TARİX

### 1798

Və axır zamanda cənub padşahı ona qarşı hücumla keçəcək:

### 1989

Lakin onun oğulları təhrik olunacaq və çoxlu böyük qoşunlar toplayacaqlar; və şimal padşahı arabalarla, süvarilərlə və çoxlu gəmilərlə qasırga kimi onun üzərinə gələcək; və ölkələrə girəcək, daşqın kimi yayılıb keçəcək. və onlardan biri mütləq gəlib daşqın kimi yayılacaq və keçib gedəcək; sonra qayıdacaq və hətta öz qalasına qədər yenidən təhrik olunacaq.

### 2014 Rafiya döyüşü

Cənub padşahı qəzəblənəcək, irəli çıxıb onunla, yəni şimal padşahı ilə vuruşacaq; o, böyük bir qoşun meydana çıxaracaq, lakin o qoşun onun əlinə veriləcək. O qoşunu aradan qaldırıqda ürəyi yüksələcək; on minlərlə cəni yerə sərəcək, lakin bununla qüvvətlənməyəcək.

### Panium (Qeysəriyyə Filippi) döyüşü

Çünki şimal padşahı geri dönəcək, əvvəlkindən daha böyük bir qoşun toplayacaq və müəyyən illərdən sonra böyük bir ordu və çoxlu sərvətlə hökmən gələcək.

Və o zamanlarda bir çoxları cənub padşahına qarşı qalxacaq; sənin xalqının zalım övladları da görüntünü həyata keçirmək üçün özlərini ucaldacaqlar; lakin onlar yıxılacaqlar.

Beləliklə, şimal padşahı gəlib bir sədd quracaq və ən möhkəm qala-şəhərləri alacaq; cənubun qolları ona tab gətirməyəcək, nə də onun seçmə xalqı; müqavimət göstərməyə heç bir qüvvə də olmayacaq.

## **ABŞ-da bazar günü qanunu**

Lakin ona qarşı gələn öz istəyinə görə hərəkət edəcək və onun qarşısında “heç kim dayana bilməyəcək”; o, əzəmətli ölkədə “duracaq” və o ölkə onun əli ilə məhv ediləcək. O, həmçinin əzəmətli ölkəyə daxil olacaq və bir çox ölkələr alt-üst ediləcək; lakin bunlar onun əlindən qurtulacaq: Edom, Moav və Ammon övladlarının başçıları. O, əlini ölkələrin üzərinə də uzadacaq və Misir ölkəsi xilas olmayacaq. Daniel 11:40, 10–16, 41, 42.

Peter peyğəmbərlik baxımından Qeysəriyyə Filipidə (Paniyumda) olduqda və Pentikost son yağışın vaxtı olduqda, bu, onu qırxıncı ayənin “gizli tarix”ində yerləşdirir. Mən on birinci fəslin on birinci ayəsində təmsil olunan hazırkı Ukrayna müharibəsinə və on üçüncü ayədən on beşinci ayəyədək olan Paniyumun gələcək müharibəsinə, hansı ki, Üçüncü Dünya Müharibəsinə aparır, toxunmaq niyyətindəyəm; bunlar 1989-cu il ilə bazar qanunu arasındakı xarici hadisələrdir, lakin biz hazırda üçüncü mələyin tarixini 22 oktyabr 1844-cü ildən 1863-cü ildə hüquqi bir kilsənin formalaşmasına qədər müəyyən edirik.

Xətt üçüncü mələyin 9/11-də (1844) gəlişini Bazar qanununa (1863) qədər təsvir edir. Bazar qanunu azadlığın elan edildiyini bildirən Emansipasiya Bəyannaməsi ilə tipləşdirilmişdir; bununla da azadlığın aradan qaldırıldığı Bazar qanunu tipləşdirilir. Birinci Respublikaçı prezident tərəfindən elan olunan azadlıq, peyğəmbərlik etibarilə Bazar qanunu zamanı diktatora çevrilməyə təyin olunmuş son Respublikaçı prezident tərəfindən aradan qaldırılan azadlığı tipləşdirir.

“Millətimiz öz hökumətinin prinsiplərini elə inkar edib bazar günü qanunu qəbul edəndə, protestantlıq bu hərəkətdə papalıqla əl-ələ verəcək; bu isə, uzun müddət yenidən fəal istibdada sıçramaq fürsətini həsrətlə gözləyən zülmkarlığa həyat verməkdən başqa bir şey olmayacaq.” Testimonies, 5-ci cild, 711.

e.ə. 742-ci il Yeşaya 7:8 ayəsinin zaman peyğəmbərliklərini başlatmış alfa tarix idi; bu peyğəmbərliklər 1863-cü ildə omeqa yerinə yetməsinə çatdı. 742-ci ildə cənub padşahlığı olan Yəhudanın padşahı Ahaz, şimal padşahlığını təşkil edən on şimal qəbiləsinə qarşı vətəndaş müharibəsinə girirdi. e.ə. 742-ci ilin tarixi Müqəddəs Yazıların hərfi izzətli diyarı olan Yəhudada təsvir olunmuşdu; bu diyar hərfi yəhudilərlə məskun idi və məndə şəhər və ağılsız padşah Ahaz vasitəsilə təmsil olunurdu—beləliklə, 1863-cü ilin omeqa tarixini tipikləşdirirdi. 1863-cü ilin omeqa tarixi, Birləşmiş Ştatların yerin vəhşi heyvanı, Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin altıncı padşahlığı kimi hökm sürdüyü dövr daxilində yerinə yetirilir. Birləşmiş Ştatlar ruhani izzətli diyardır; o, bibliya baxımından ruhani yəhudilər olan protestant xristianlıqdan ibarətdir. e.ə. 742-ci ildə alfa tarixində şimal ilə cənub arasındakı vətəndaş müharibəsi, 1863-cü ilin omeqa tarixində şimal ilə cənub arasındakı vətəndaş müharibəsinə təsvir edirdi. Bu iki şahid birlikdə bazar qanununa aparan xarici tarixi təsvir edir; həmin vaxt ruhani izzətli diyar bir daha iki sinfə

bölünəcəkdir.

E.ə. 742-ci ildə şimal qüvvəsi İsrailin on şimal qəbiləsi ilə Suriyanın ittifaqını təmsil edirdi; beləliklə, bu, xarici bir qüvvə ilə bağlanan ittifaqı rəmləşdirirdi; necə ki, Vətəndaş Müharibəsi zamanı köləlik tərəfdarı olan papalığın dəstəyi köləlik tərəfdarı olan cənub ştatlarına verildikdə bu yerinə yetdi. E.ə. 742-ci ildə Suriyanın xarici müttəfiqi və Vətəndaş Müharibəsində papalığın xarici müttəfiqi, MAGA-izmə qarşı apardıqları müharibədə dünya-qlobalistlərinin qlobalist Demokratlarla ittifaqını müəyyən edir; bu müharibə 2015-ci ildə dördüncü və ən varlı prezident ayağa qalxdıqda başlamış və bununla Daniel on birinci fəslin ikinci ayəsinə görə bütün Yunanıstan aləmini hərəkətə gətirmişdi. Həmin hərəkətgətirmə Yoel kitabında bütperəstlərin oyanışını müəyyən edir. “Yunanıstan” və “bütperəstlər” dünyanı vəhşi heyvan və yalançı peyğəmbərlə ittifaq içində Armageddona aparan əjdaha qüvvəsinin simvollarıdır.

2015-ci ildə bütperəstlər Yoelin Yehoşafat vadisinə yönəlmiş peyğəmbərlik çağırışına oyadıldılar; o, həmin vadini hökm vadisi də adlandırmışdı. 2015-ci ildə Donald Tramp prezidentliyə namizədliyini elan etdi və beləliklə Yunanıstan kimi təmsil olunan qlobalist imperiyanı hərəkətə gətirdi; bütperəstlər Armageddona doğru yürüşlərinə başladılar və bu, Daniel 11-in on birinci ayəsinin yerinə yetməsi ilə Ukrayna müharibəsinin başlanmasından cəmi bir il sonra baş verdi.

e.ə. 742-ci il və 1863-cü il vətəndaş müharibələri, Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin altıncı səltənətinin sonunu göstərən Bazar qanununun tarixini müəyyən edir. Bu altıncı səltənət İnqilab Müharibəsi ilə başlamışdı; buna görə də, altıncı səltənətin Bazar qanununda sona çatması, məhz Vətəndaş Müharibəsinin baş verdiyi vaxtda İnqilab Müharibəsinin təkrarını müəyyən edir. İstər Vətəndaş, istərsə də İnqilab müharibəsi kimi tərif və adlandırma baxış bucağına əsaslanır. Demokratların indi hüquq vasitəsilə təqib, mənimsəmə, dələduzluq, qanunsuz immiqrasiya və təbliğat yolu ilə etdiklərini onlar rəngli inqilab adlandırırlar, lakin onların qlobalist manevrlərinə qarşı çıxan şəxslər elə həmin fəaliyyətləri “vətəndaş” iğtişaşlarının qızışdırılması kimi qiymətləndirirlər. Antifa cinayətkardır, yoxsa qəhrəman?

İki tarixi müharibə sonuncu Respublikaçı prezidentin tarixində baş verən tək bir bölücü müharibəni təmsil edir. Birinci Respublikaçı prezidentdə olduğu kimi, müharibə həm də birinci Prezident tərəfindən tipoloji olaraq öncədən göstərilmiş olan sonuncu Respublikaçı prezident tərəfindən qazanılacaq; həmin birinci Prezident isə İnqilab Müharibəsinin də qalibi idi. Demokratlara görə, MAGA inqilabı indiki “vətəndaş iğtişaşları”nı meydana gətirir. Sizin şəxsi siyasi meylinizdən asılı olaraq, indiki müharibə ya bir inqilab müharibəsidir, ya da vətəndaş müharibəsidir. Peyğəmbərlik baxımından isə o, hər ikisidir.

1863 Bazar qanununu təmsil edir; 1844 də eləcə, çünki üçüncü mələk Bazar qanunu xəbəri ilə o zaman gəlmişdi. 1844-dən 1863-ə qədər olan dövr başdan sona Bazar qanununun möhürünü daşıyır. 1846-cı ildə Uaytların evliliyi, Şənbənin tutulması və Harmen soyadının White olaraq dəyişdirilməsi göstərdi ki, 22 oktyabr 1844-də bağlanmış nikah tamamlanmışdı və həmin tamamlanma üçüncü mələyin sınaq prosesinin başlanğıcını qeyd edirdi; necə ki, mannaya dair üçqat Şənbə sınağı Qırmızı dənizin vəftizindən sonra gələn on sınağın başlanğıcını qeyd etmişdi.

Mənnə ilk sınaq idi və Kadeşdəki onuncu sınağı təmsil edirdi, çünki hər ikisi üçüncü mələyin xəbərini və buna görə də bazar günü qanununu təmsil edir.

“Çöldə uzun sürən məskunluqları ərzində israilililər hər həftə Şənbənin müqəddəsliyini onların şüurunda dərin təəssüratla möhkəmləndirmək üçün nəzərdə tutulmuş üçqat bir möcüzənin şahidi olurdular: altıncı gün manna ikiqat miqdarda yağdı, yeddinci gün isə heç yağmırdı; Şənbə üçün lazım olan pay da şirin və saf halda qorunub saxlanılırdı, halbuki başqa hər hansı vaxt ondan bir şey saxlanıldıqda istifadəyə yararsız hala düşürdü.” Patriarxlar və Peyğəmbərlər, 296.

On sınaqdan birincisi Vəhyin on dördüncü fəslindəki üç mələyin üçqat xəbərini təmsil edən “manna” sınağı idi. Manna ilə olduğu kimi, mələklər də həftənin birinci günündə ibadətə qarşı üçqat xəbərdarlığı təmsil edirlər. Mannanın üçqat möcüzəsi, əlbəttə ki, üçüncü mələyin məqsədi olan “onların zehmində Şənbənin müqəddəsliyi barədə dərin təəssürat yaratmaq üçün nəzərdə tutulmuşdu.” Manna ilə təmsil olunan üç möcüzədən birincisi göydən enən çörəyin “yeyilməsi” ilə bağlı idi və “yemək” axır yağış dövrünün alfa rəmzidir. İkinci möcüzə ikinci mələyin xəbərini təmsil edir; burada ilham Babilin iki süqutu ilə təmsil olunan dövrü işarələmək üçün sözləri və ifadələri “ikiqat artırır”, çünki “Babil yıxıldı, yıxıldı.” İkinci möcüzə altıncı gündə manna miqdarının “ikiqat artırılması” idi. Üçüncü möcüzə isə yeddinci gün Şənbəsinin çörəyinin qorunub saxlanması idi.

Üç mələyin bir tipi olaraq manna birinci mələkdir və buna görə də bütün hekayəni ehtiva etməlidir; Vəhy on dördüncü sınaqda isə bu, hər üç mələyin hekayəsidir. Birinci mələk hər üç mələyin xəbərlərinin fraktalıdır. Fraktal mürəkkəb həndəsi formadır və onu elə hissələrə ayırmaq olar ki, həmin hissələrin hər biri bütövün kiçildilmiş surəti olsun. Bu xassə özünəbənzərlik adlanır. Fraktallar nə qədər böyüdülsə də, çox vaxt incə və mürəkkəb təfərrüatlarını qoruyub saxlayır. Fraktallara riyaziyyatda, biologiyada, fizikada, geologiyada, kimyada, astronomiyada, mühəndislikdə və anlayışın bir çox başqa sahələrində rast gəlinir.

Vəhy kitabının on dördüncü fəslindəki üç mələyin “üçmərhələli quruluşu” birinci mələyin xəbərində təmsil olunur; beləliklə birinci mələk üç mələyin “fraktalı” olur. Daniel kitabının ilk üç fəslə müvafiq olaraq birinci, ikinci və üçüncü mələklərin xəbərlərini təmsil edir və Danielin birinci fəslə həmin üç fəsildə təmsil olunan eyni “üçmərhələli quruluşu”, habelə birinci mələklə münasibətdə üç mələkdə olduğu kimi, özündə ehtiva edir.

Mannanın üçqat möcüzəsi yeyilməli idi və Daniel kitabının birinci fəslə yemək haqqındadır. Daniel Babilin qidası əvəzinə paxlalıları seçməklə pəhriz sınağından keçdi. Sonra onun zahiri görünüşü sınaqdan keçirildi və onun görünüşü ilə Babilin yeməyini yeyənlərin çöhrəsi arasında bir ayrılıq əmələ gəldi. İkinci mələyin xəbəri, iki sinfin formalaşdırılıb sonra zahir edildiyi bir ayrılma tarixində Babilədən ayrılmaq çağırışıdır. Daniel üçün həmin ikinci sınaq, Navuxodonosorun üçüncü sınağına gətirib çıxardı; bu, birinci fəsildəki üçüncü sınaq idi və üçüncü fəsildəki qızıl surət sınağının tipi idi; Sister White bunu təkrar-təkrar bazar qanunu ilə eyniləşdirir ki, bu da üçüncü mələyin xəbəridir. Daniel kitabının birinci fəslə Danielin ilk üç fəslinin fraktalıdır və həmin üç fəslə Vəhy kitabının on dördüncü fəslindəki üç mələyi təmsil edir; onlardan birinci mələk və Danielin

birinci fəslə hər ikisi bütün üç mələyin və bütün üç fəslin fraktallarıdır.

“İsraillilər səhrada uzun müddətli gəzintiləri boyunca hər həftə Şənbənin müqəddəsliyini onların zəhninə həkk etmək üçün nəzərdə tutulmuş üçqat bir möcüzənin şahidi olurdular: altıncı gün manna ikiqat miqdarda yağırı, yeddinci gün isə heç yağmırdı; Şənbə üçün lazım olan pay da şirin və saf halda qorunub saxlanırdı, halbuki başqa hər hansı vaxt ondan bir qədər saxlanılsa, istifadəyə yararsız olurdu.

“Mənin verilməsi ilə bağlı şəraitdə, Şənbənin, çoxlarının iddia etdiyi kimi, Sinayda qanun verilirəkən təsis olunmadığına dair qəti dəlilə malikik. İsraillilər Sinaya gəlməzdən əvvəl Şənbənin onlar üçün məcburi olduğunu anlayırdılar. Hər cümə günü, Şənbə üçün hazırlıq məqsədilə, həmin gün manna yağmayacağına görə ikiqat pay toplamağa məcbur olmaları ilə, istirahət gününün müqəddəs mahiyyəti onlara daim təlqin olunurdu. Xalqdan bəziləri Şənbə günü manna toplamaq üçün bayıra çıxanda isə, Rəbb soruşdu: “Nə vaxta qədər Mənim əmrlərimi və qanunlarımı yerinə yetirməkdən imtina edəcəksiniz?”” Patriarchs and Prophets, 296.

Mannanı yığmaq və yemək, Yəhya'nın Vəhyin onuncu fəslində mələyin əlindən kiçik kitabı götürməsinə (yığmasına) və sonra onu yeməsinə rəmləndirir.

Və mən mələyin yanına gedib ona dedim: Kiçik kitabı mənə ver. O isə mənə dedi: Al və onu ye; o, qarnını acı edəcək, amma ağzında bal kimi şirin olacaq. Vəhy 10:9.

Yəhya əvvəlcə mələyin yanına gedib xahiş etməli idi, sonra o, kiçik kitabı “götürməli”, daha sonra isə onu “yeməli” idi. Yəhya, mələyin yanına gedib ondan xahiş etməklə birinci mələyin üç addımını təmsil edir; bunun ardınca ikinci addım olan götürmə və üçüncü addım olan yemə gəlir. Yığmaq və ya yemək, mannaya dair üç sınağın birincisidir, lakin o, manna ilə bağlı hər üç sınağın fraktalını özündə ehtiva edir. Mannanı yığmaq və yemək Yeremyanı tipləşdirir.

Sənin sözlərin tapıldı və mən onları yedim; və Sənin sözün qəlbim üçün sevinc və şadlıq oldu; çünki mən Sənin adınla çağırılmışam, ey Ordular Rəbbi Allah. Yeremya 15:16.

Onun “sözləri” Yeremya tərəfindən axtarılaraq, sonra isə o kiçik kitab istənilərkən tapıldı. Onun sözü manna yığıldıqda tapıldı. Manna yığmaq və onu yemək, ona verilən kitabı yeyən Hizqiya'yı təmsil edir və bununla göstərir ki, kitabı yeməkdən imtina etmək üsyankar ev kimi olmaq demək idi.

Lakin sən, ey bəşər oğlu, sənə söylədiyimi eşit; o asi ev kimi asi olma; ağzını aç və sənə verdiyimi ye. Və mən baxanda, budur, mənə bir əl uzadıldı; və bax, onun içində bir kitab tumarı vardı; O, onu önümdə açdı; və o, içəridən də, çöldən də yazılmışdı; və onun içində mərsiyələr, yas və vay yazılmışdı. Sonra mənə dedi: Ey bəşər oğlu, nə tapırsansa, onu ye; bu tumarı ye və get, İsrail evinə söylə.

Beləcə ağzımı açdım, o da mənə o tumarı yedizdirdi. Və mənə dedi: “Ey insan oğlu, qarnını yedirt və sənə verdiyim bu tumarla bağırsaqlarını doldur.” O zaman onu yedim; o da ağzımda şirinliyinə görə bal kimi idi. Ezeqiel 2:8–3:3.

Əgər Yezekeel kiçik kitabı yeməkdən imtina etsəydi, üsyankar evin içində olardı; yeməsi buyurulan “kitab”ın “tumarı” isə “mərsiyələr, yas və vay” kimi təsvir olunmuşdu ki, bu da axır günlərdəki üçqat xəbəri təmsil edir. Axır günlərin bu üçqat xəbəri Vəhy on dördün üç mələk xəbəridir və Yezekelin bu üç xəbəri təqdim etdiyi kontekst İslamın və üçüncü vayın kontekstidir. Bu üç xəbər alfa və omeqaya malikdir və üçüncüsü “vay”dır — İslamın əsas rəmzidir; deməli, alfa omeqa ilə uyğun gəlməlidir; buna görə də “mərsiyələr” doqquzuncu ayın on birində yeddinci şeypurun və üçüncü vayın gəlişi ilə başlayan, getdikcə şiddətlənərək yeddi son bəlanın içinə doğru irəliləyən mərsiyələri təmsil edir. Vəhy on birdəki bazar qanunu “zəlzələsi” zamanı üçüncü vay tez gəlir və ilham bizə bildirir ki, Yeşaya ondakı qeyri-saleh fərman həmin bazar qanunudur. Ayə “qeyri-saleh fərmanlar verənlərin vayına” deyə başlayır.

Mannanı yemək üç sınaqdan birincisi idi; ikincisi isə hazırlıq günündəki “ikiqat toplama” idi. Bəs onlar nəyə hazırlaşırıdılar? Onlar Şənbə sınağına hazırlaşırıdılar ki, bu da üçüncü mələyin xəbəridir.

Həmin üçqat möcüzə eyni zamanda on sınaqdan ibarət olan silsilənin ilk, yaxud alfa sınağı idi. Allah ilk mərhələdə manna verdi, sonra ikinci mərhələdə “ikiqat” pay verdi, lakin üçüncü mərhələdə heç nə vermədi. Üçüncü sınaq ilk iki sınaqdan fərqlidir, çünki üçüncü sınaq həlledici sınaqdır. Həmin üç sınaq, ilk Kədəşə aparan on mərhələli sınaq prosesinin alfasını təmsil edir.

Müxtəlif ilahiyyatçıların əsərlərini araşdırsanız, birinci Kədəşdə öz nəticəsinə çatan on sınağın çoxlu siyahılarını tapacaqsınız. Onların demək olar ki, hamısı Qırmızı dənizi on sınaqdan biri kimi daxil edir, bəziləri isə bəlalər zamanı Qırmızı dənizdən əvvəlki tarixi mərhələ nişanlarını da daxil edirlər. Onların hamısı yanılır.

Birinci sınaq mannadır. Pavel Qırmızı dənizin keçilməsini vəftiz olaraq müəyyən edir.

Bundan əlavə, ey qardaşlar, istəmirəm ki, siz bixəbər olasınız ki, bütün atalarımız buludun altında idilər və hamısı dənizdən keçdilər; və hamısı buludda və dənizdə Musaya vəftiz olundular. 1 Korinfilərə 10:1, 2.

Musa İsanı simvolizə edir və İsanın vəftizi mahiyyətcə üçqat olan, iştah sınağı ilə başlayıb ona xüsusi vurğu edən bir sınaq prosesini müəyyən edir. Çarmıx Misirdəki Pasxa ilə simvolizə olunmuşdu. Onlar Qırmızı dənizin o biri tərəfinə çıxanda, Məsih ilk məhsul təqdiməsi kimi dirildildi. O, Yəhya Vəftizçinin əli ilə sulu qəbirdən çıxanda, Məsih (ilk məhsul təqdiməsi) qırx günlük bir sınaq prosesinə başladı. O, vəftizi ilə simvolizə olunduğu kimi dirildildikdən sonra, Məsihin şagirdlərlə üz-üzə təmasda olduğu qırx gün var idi. Sınaq prosesi Qırmızı dənizi keçdikdən sonra başlayır; necə ki, Məsih sudan çıxan kimi Ruh tərəfindən səhraya aparıldı, bu da eyni dərəcədə qətidir.

Məsih üçün ilk sınaq iştaha ilə bağlı idi, çünki Göylərin Çörəyi Öz məsh olunmuş işinə məhz Adəmin yıxıldığı yerdən başladı. Qırmızı dənizdən sonrakı ilk sınaq, Göylərin Çörəyi üzərinə gələn üçqat sınağı timsal edən üçqat manna sınağıdır. Məsihin sınağı sudan çıxdıqdan sonra başladı; buna görə də on sınaq da onların sudan çıxdıqdan “sonra” başlamalıdır. Bundan sonra Məsih iştaha konteksti daxilində qoyulmuş üçqat bir sınaqla üz-üzə qaldı; bu isə Ruhun qədim İsraili Misirdən çıxarıb səhraya apardıqdan sonra başlayan, mannaya dair üçqat sınaqla timsal

olunmuşdur.

Qadəşdə zirvəyə çatan on sınağın hansı üsyanlarla təmsil olunduğu barədə fərziyyə irəli sürən digər siyahılar Harunun qızıl buzov üsyanını həmin on sınaqdan biri kimi göstərirlər, lakin yanılırlar.

Qızıl buzovun qıcıqlandırması iki sınağı təmsil edir. Bu, qızıl buzovun simvolizminin əsas tərkib hissəsidir. Xalq Allahın görməyəcəyini düşündüyü zaman zahir olan büt-pərəstliyin ardınca Musanın dönüşü gəldi. Sonra xalq Musa ilə təmsil olunan Allahın tam gözləri önündə büt-pərəst olaraq qalmağı seçdi.

İkiqat artan üsyanda biz qəbilələr arasında peyğəmbərlik xarakterli bir bölünmə görürük; belə ki, Levi qəbiləsi ibadət-gah xidmətinə müstəsna surətdə təyin olundu, çünki həmin üsyana qədər ibadət-gah xidməti hər qəbilənin ilkdöğulanları tərəfindən yerinə yetirilməli idi. Artıq belə olmayacaqdı. İndi isə sadıq Levi qəbiləsi məbədi qoruyub saxlayacaqdı. “Bölünmə” yaxud ‘iki’yə ayrılma qızıl buzovun peyğəmbərlik xarakteristikasının bir ünsürüdür.

Harunun üsyanı İsrailin şimal padşahlığının ilk padşahı Yarovamın üsyanını təmsil edirdi. Yarovam qızıl buzovları “ikiqat artırır”, birini Bet-Eldə, birini isə Danda yerləşdirir. Harun və Yarovam paralel tarixləri təmsil edirlər; bu isə vəhşinin surətinin formalaşması tarixidir. Vəhşinin surətinin tarixi iki dövrdə yerinə yetirilir və bu dövrlər Amerika Birləşmiş Ştatlarında bazar günü qanunu ilə ayrılır. Vəhşinin surəti əvvəlcə Amerika Birləşmiş Ştatlarında, sonra isə dünyada qurulan kilsə ilə dövlətin birləşməsinin simvoludur.

Heyvanın surətinin rəmzləri ilə həmişə bir bölünmə əlaqədardır. Harunun vaxtında bu, Levililərin ayrılması idi; Yarovamın vaxtında isə on iki qəbilənin iki cənub və on şimal qəbiləsinə bölünməsi idi.

Kilsə ilə dövlət arasındakı həmin münasibətin rəmzi Yəhya tərəfindən Vəhy kitabında “vəhşinin surəti” adlandırılır. Harunun və Yeroboamların qızıl buzovları bir vəhşinin surətləri idi və onların surəti olduqları vəhşi Babildir; çünki Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin ilk padşahlığı Daniel kitabının ikinci fəslində “qızıl” bir baş ilə təmsil olunur. Vəhşinin surəti iki sınağı təmsil edir, çünki sınaq əvvəlcə yer vəhşisinin — Amerika Birləşmiş Ştatlarının üzərinə gətirilir, sonra isə Vəhyin on üçüncü fəslində Amerika Birləşmiş Ştatları dünyanı vəhşiyyə bir surət qurmağa məcbur edir. Birinci sınaq ABŞ-dır, sonra isə dünya.

“Dini azadlıq ölkəsi olan Amerika vicdanı zorlayaraq və insanları yalan şənbəyə hörmət göstərməyə məcbur edərək Papalıqla birləşdiyi zaman, yer üzünün hər bir ölkəsinin xalqı onun nümunəsinə tabe olmağa yönəldiləcəkdir.” Testimonies, 6-cı cild, 18.

“Xarici xalqlar Amerika Birləşmiş Ştatlarının nümunəsini izləyəcəklər. O önə çıxsada, eyni böhran dünyanın hər tərəfində olan xalqımızın üzərinə gələcəkdir.” Testimonies, 6-cı cild, 395.

Qızıl buzov üsyanı ikiqatdır və birinci Kədəşdəki onuncu və son sınağa aparan ilk doqquz sınaqdan ikisini işarələyir. Harunun və Yarovamın üsyanları “sətir üstünə sətir” bir araya gətirildikdə, kilsəni təmsil edən baş kahin Harunu və dövləti təmsil edən İsrail padşahı Yarovamı görürük. Bu

iki xətt birlikdə kilsə-dövlət birləşməsinin simvoludur. Yarovamın iki qurbangahı Bet-El-də (mənası kilsə) və Danda (mənası hökm) qurulmuşdu və birlikdə kilsə ilə dövlətin birləşməsini təmsil edirdi. Bu məqamlar müəyyən edildikdən sonra, on sınağı müəyyənləşdirməyə başlayacağıq.

On sınaq Şənbə istirahətinin konteksti daxilində yerləşdirilmişdir (İbranilərə 3–4). Onlar mannanın üçqat möcüzəsi və onun Şənbə ilə bağlı dərsi ilə başlayır və onuncu sınaqda, birinci Kədəşdə sona çatır. Həmin birinci Kədəş “Müqəddəs Yazılarda təhrik günü”dür və Paul son üsyanı Şənbə sınağının kontekstində yerləşdirir. Alfa sınağı, manna ilə simvolizə olunduğu kimi, Şənbə idi və birinci Kədəşdəki onuncu və omeqa sınağı da Şənbə istirahəti idi. Alfa və Omeqa həmişə sonu başlanğıcla təmsil edir.

Buna görə də (Müqəddəs Ruhun dediyi kimi, Bu gün əgər Onun səsinə eşidəcəksinizsə, ürəklərinizi bərkitməyin, qəzəbləndirmə günündə, səhrada sınaq günündə olduğu kimi: Atalarınızın Məni sınadığı, Məni yoxladığı və qırx il işlərimi gördüyü zaman. Buna görə Mən o nəsilə qəzəbləndim və dedim: Onlar ürəklərində həmişə azırlar; yollarımı da tanımadılar. Beləcə qəzəbimdə and içdim: Onlar Mənim rahatlığımıza daxil olmayacaqlar.)

Qardaşlar, diqqətli olun ki, yaşayan Allahdan dönməklə sizlərdən hər hansı birində imansızlığın pis ürəyi olmasın. Lakin bir-birinizi hər gün, “Bu gün” adlandırılmış müddətdə, nəsihət edin ki, sizlərdən heç biri günahın aldadıcılığı ilə bərkiməsin. Çünki biz Məsihi şərik olmuşuq, əgər inamımızın başlanğıcındakı möhkəmliyi sona qədər sarsılmaz saxlasaq;

“Bu gün, Onun səsinə eşidəcəksinizsə, qəlblərinizi qıcıqlandırma günündə olduğu kimi bərkitməyin” deyildiyi halda. Çünki bəziləri eşitdikdən sonra qıcıqlandırdılar; lakin Musanın vasitəsilə Misirdən çıxanların hamısı deyil. Bəs O, qırx il kimlərə qarşı qəzəbləndi? Məgər günah etmiş, cəsədləri səhrada sərilib qalanlara qarşı deyilmi? Və kimlərə and içdi ki, Onun rahatlığına daxil olmayacaqlar, əgər iman etməyənlərə deyil? Beləliklə görürük ki, onlar imansızlıq üzündən daxil ola bilmədilər.

Buna görə də qorxaq ki, Onun rahatlığına daxil olmaq vədi bizə qaldığı halda, aranızdan kimsə ondan məhrum qalmış kimi görünməsin. Çünki Müjdə bizə də, onlara olduğu kimi, bəyan edildi; lakin eşitdikləri söz onlara fayda vermədi, çünki o, eşidənlərdə imanla birləşməmişdi.

Çünki iman etmiş bizlər istirahətə daxil oluruq; necə ki O demişdir: “Qəzəbimdə and içdim: onlar Mənim istirahətimə girməyəcəklər”; halbuki işlər dünyanın təməlindən bəri tamamlanmışdı. Çünki O bir yerdə yeddinci gün haqqında belə demişdir: “Allah yeddinci gün bütün Öz işlərindən istirahət etdi”. Və burada yenə: “Onlar Mənim istirahətimə girməyəcəklər”.

Beləliklə, oraya bəzilərinin daxil olması qalır; ilk olaraq müjdə özlərinə təbliğ edilənlər isə imansızlıqları üzündən daxil olmadılar. Yenə də O, müəyyən bir günü təyin edərək Davudda belə deyir: “Bu gün”, bu qədər uzun bir vaxtdan sonra; necə deyildiyi kimi: “Bu gün Onun səsinə eşidəcəksinizsə, ürəklərinizi sərtləşdirməyin.”

Çünki əgər İsa onlara rahatlıq vermiş olsaydı, bundan sonra başqa bir gündən danışmazdı.



Beləliklə, Allahın xalqı üçün bir rahatlıq qalır. Çünki Onun rahatlığına daxil olmuş şəxs, Allah Öz işlərindən necə dincəldisə, o da öz işlərindən eləcə dincəlmişdir. Buna görə də o rahatlığa daxil olmaq üçün səy göstərək ki, heç kəs eyni imansızlıq nümunəsinə uyub məhv olmasın. İbranilərə 3:8–4:11.

“Qıcıqlandırma günü”ndə Yəşua və Kalevin xəbəri rədd edildi. Bu parça, eşitdikləri bir xəbəre imansızlıq etdikləri üçün daxil olmayacaq bir sinfə əsaslanır. Həmin xəbər “rahatlıq” ilə təmsil olunur.

“Rəbbə sadıq, ciddi və məhəbbətli xidmət göstərməyə könülsüz olanlar nə bu həyatda, nə də gələcək həyatda ruhani rahatlıq tapacaqlar. ‘Beləliklə, Allahın xalqı üçün bir istirahət qalır... Buna görə də o istirahətə girmək üçün çalışaq ki, kimsə eyni imansızlıq nümunəsinə uyub məhrum olmasın.’ Burada haqqında danışılan istirahət lütfün istirahətidir və bu, göstərilən göstərişə əməl etməklə əldə olunur. ‘Səylə çalışın.’” Pacific Union Recorder, 7 noyabr 1901.

“İstirahət” Yəşua və Kalebin xəbəri ilə təmsil olunan bir ismarıcdır. Pavel yeddinci gün Şənbəsi ilə bağlı həqiqətlərdən, səhrada ölməyə məhkum edilmiş olanlar tərəfindən rədd edilmiş “istirahət” ismarıcının rəmzi kimi istifadə edir.

“Bu gün Onun səsinə eşidəcəksinizsə” ifadəsi, Vəhy kitabında Ruhun səsinə eşidən hər kəsə yönələn vurğu ilə eynidir; bu isə Ruhun xəbərini eşitmək deməkdir; həmin xəbər axırncı yağışın xəbəridir; bu da “rahatlıq” xəbəridir. Qədəşdə o səs eşidildi və üsyançılar onları Misirə qaytarmaq üçün özlərinə yeni bir rəhbər seçdilər. Bu təhrikin tarixi Məzmur 95-də və Paul tərəfindən İbranilərə məktubda nəzərdən keçirilir. Bu tarix qədim İsrailin onuncu sınaqda uğursuzluğunu göstərir. On sınağın alfa sınağı, üç mələyin xəbərlərini, Allahın Qanununu, Şənbə rahatlığını, Göydən gələn Çörəyi, itaəti və mühakiməni təmsil edən mannanın üçqat möcüzəsi ilə başladı — və on sınağın sonuncusu “rahatlıq” sınağı idi. Bacı Uaytın bildirdiyi kimi, lütfün “rahatlığı” axırncı yağışın rəmzidir. Qədəş “sətir-sətir” təqdim olunan axırncı yağış xəbərini ya qəbul etmək, ya da rədd etmək sınağının rəmzidir.

Sətirbəsətir “rahatlıq” son yağış kimi təmsil olunan Müqəddəs Ruhun tökülməsidir. “Rahatlıq” həm də son yağış dövründə sadıqların üzərinə vurulan məhz möhür olan yeddinci gün Şənbəsidir. “Rahatlıq” onların günahları əbədi olaraq silinib götürüldüyü zaman yüz qırx dörd minə verilən qüdrəti təmsil edən lütfüdür. Həmin lütf təkcə təqdisi təmsil edən verilmiş qüdrət deyil, həm də Məsihin qanı tövbəkar canın günahlarını aradan qaldırmaq üçün istifadə edildikdə bəraət qazandırmanı təmin edən lütfüdür. Lütfün “rahatlığı” Məsihin salehliyi haqqında olan ismarıqdır; elə bir salehlik ki, günah işləmədən yaşamaq üçün lütfü (qüdrəti) və bir Laodikyalını Filadelfiyalıya çevirən lütfü təmin edir. Bəraət qazandıran lütf vasitəsilə bir dəfə dəyişdirildikdən sonra, keçmiş Laodikyalı, bir Filadelfyalı kimi, lütfün qüdrəti ilə izzətləndirilməyə aparan təqdis olunmuş yolda yeriir. “Rahatlıq” üçüncü mələyin ismarığıdır, “həqiqətdə imanla bəraət qazandırma” kimi təmsil olunduğu şəkildə. Belə olan halda, Qədəş 1888-ci ilə işarə edirdi.

Birinci Qədəş “istirahət” olan və “müjdə” xəbəri olan xəbəri müəyyən edir. Əbədi müjdə, “Məsihin, ibadət edənlərin iki sinfini formalaşdırıb sonra aşkara çıxaran üçqat sınaq prosesini təqdim etməkdəki işi”dir. Birinci Qədəşdəki “istirahət”ə dair əbədi müjdə xəbəri, Müqəddəs

Ruhun günah, salehlik və hökm barədə mühakimə edən üçqat işi tərəfindən idarə olunan əbədi müjdənin üçqat xəbərini təmsil edir. Həmin üç addım manna sınağındakı eyni üç sınaq addımıdır!

On sınaq Allahın Qanununu, Şənbəni və bəşəriyyətin Allahın ismarıcını yeyib həzm etmək məsuliyyətini vurğulayan üçqat sınaq prosesi ilə başlayır. On sınağın birincisi, onuncusu kimi, üçqat idi. Birinci sınaq mannadan istifadə edir; bu, yeddinci gün Şənbəsini ucaldan Səməvi Çörəyin rəmzidir. Son sınaq isə “istirahət”dən istifadə edir; bu, bazar günü qanununda kulminasiya nöqtəsinə çatan son yağışın yekun sınaq prosesinin rəmzidir; orada Səməvi Çörəyi təmsil edənlər Şənbənin bayrağı kimi ucaldılırlar.

On sınağın başlanğıcı, eləcə də on sınağın sonu, Şənbəni və Şənbə ilə əlaqəli müjdə xəbərini — üçüncü mələyin əbədi müjdəsini — vurğulayır. Birinci Kədəş on sınağın omeqasıdırsa, onda on sınağın alfası da eyni xüsusiyyətlərə malik olmalıdır. Kədəş 1863-cü ili təmsil edirdi; o zaman Rəbb Öz işini başa çatdırmağı və xalqını evə aparmağı arzulamışdı, lakin Vəd olunmuş Torpağa giriş gecikdirildi.

“Aşağıdakı Müqəddəs Yazıları oxumaqla Allahın qədim İsrailə necə baxdığını görəcəyik: ”

“Çünki Rəbb Yaqubu Özünə seçmiş, İsraili isə Özünə məxsus qiymətli xəzinə etmişdir.”  
Məzmur 135:4.

“Çünki sən Allahın Rəbbi üçün müqəddəs bir xalqsan və Rəbb yer üzündə olan bütün xalqların üzərindən səni Özünə məxsus bir xalq olmaq üçün seçmişdir.” Qanunun Təkrarı 14:2.

“Çünki sən Allahın Rəbbi üçün müqəddəs bir xalqsan; Allahın Rəbbi səni yer üzündə olan bütün xalqların içindən Özünə məxsus xüsusi bir xalq olmaq üçün seçmişdir. Rəbb məhəbbətini sizə ona görə bağlamadı və sizi ona görə seçmədi ki, sayca başqa xalqlardan daha çox idiniz; çünki siz bütün xalqların ən azsaylısı idiniz.” Qanunun Təkrarı 7:6, 7.”

“Axı burada necə məlum olacaq ki, mən və Sənin xalqın Sənin nəzərində lütf tapmışıq? Məgər bu, Sənin bizimlə getməyində deyilmi? Beləcə, mən və Sənin xalqın yer üzünün üzərində olan bütün xalqlardan ayrılmış olacağıq.” Çıxış 33:16.

“Qədim İsrail nə qədər tez-tez üsyan etdi və Allahın Özünə seçdiyi xalq olduqları halda, Onun əmrlərinə qulaq asmadıqları üçün nə qədər tez-tez hökmlərlə cəzalandırıldılar və minlərlə insan qırıldı! Bu son günlərdə Allahın İsraili dünya ilə qarışmaq və Allahın seçilmiş xalqı olmağın bütün əlamətlərini itirmək kimi daimi təhlükə qarşısındadır. Titus 2:13–15-i yenidən oxuyun. Burada diqqətimiz son günlərə yönəldilir; o zaman Allah Özünə məxsus xüsusi bir xalqı paklayır. Qədim İsrailin etdiyi kimi, biz də Onu qəzəbləndirəkmi? Ondan uzaqlaşaraq, dünya ilə qarışaraq və ətrafımızdakı xalqların iyrəncliklərinə uyaraq, Onun qəzəbini üzərimizə gətirəkmi?” Testimonies, 1-ci cild, 282, 283.

Bacı Uayt soruşur: “Qədim İsrailin etdiyi kimi, biz də Onu qəzəbləndirəcəyikmi?” Dünyəviliklə qarışmaqla Onu qəzəbləndiririk; bu dünyəvilik Misirlə simvollaşdırılır, elə o yer ki, Kədəşdəki üsyançılar onları geriye aparmaq üçün bir rəhbər axtarırdılar. 1863-cü ildə Misirə qayıtmaq arzusu və yeni bir rəhbərin seçilməsi ilham vasitəsilə dünya ilə əlaqəli olmaq istəyi kimi təqdim olunur.

İndi nəzərdən keçirdiyimiz parçadan əvvəl Bacı Uaytın qədim İsrailin istirahətə daxil olmaması ilə bağlı şərhı gəlirdi. Onların davamlı üsyankarlığı kontekstində o, Allahın Öz gəlını ilə necə münasibətdə olmaq istədiyini göstərən ayələri irəli sürdü, lakin Onun gəlını bunu rədd etdi. Aşağıdakı parça bizim indicə oxuduğumuza giriş təşkil edir.

Onun qələmə aldığı parçadan belə deyilir: “Allah Öz xalqından yalnız Ona etibar etməyi tələb edirdi. O, onların Özünə xidmət etməyənlərdən kömək almalarını istəmirdi.” 1863-cü ildə Laodikeyaçı Millerçi Adventizm, gənc adamlarının Amerika tarixindəki ən ölümcül müharibəyə çağırılmasının qarşısını almaq söylərində kömək almaq üçün Amerika Birləşmiş Ştatlarının hökuməti ilə ittifaq bağladı.

“Burada Allahın qədim İsrailə verdiyi xəbərdarlıqları oxuyuruq. Onun xoş məramı bu deyildi ki, onlar səhrada bu qədər uzun müddət sərgərdan gəzsinlər; əgər Ona tabe olsaydılar və Onun rəhbərliyi altında getməyi sevə-sevə qəbul etsəydilər, O onları dərhal Vəd Olunmuş Torpağa gətirərdi; lakin onlar səhrada Onu bu qədər tez-tez kədərləndirdikləri üçün, O, qəzəbi ilə and içdi ki, Onu bütünlüklə izləyən iki nəfərdən başqa, Onlar Onun rahatlığına daxil olmayacaqlar. Allah Öz xalqından yalnız Ona güvənməyi tələb edirdi. O istəmirdi ki, onlar Ona xidmət etməyənlərdən kömək alsınlar.

“Xahiş olunur Ezra 4:1–5-i oxuyun: «Yəhuda və Binyaminin düşmənləri eşitdikdə ki, sürgündən qayıdanlar İsrailin Allahı Rəbb üçün məbədi tikirlər, o zaman Zerubbabilin və ata nəsilələrinin başçıların yanına gəlib onlara dedilər: Qoy sizinlə birlikdə tikək; çünki sizin kimi biz də Allahınızı axtarıq və bizi bura gətirmiş Assuriya padşahı Esarxaddonun günlərindən bəri Ona qurbanlar təqdim edirik. Lakin Zerubbabil, Yeşua və İsrailin ata nəsilələrinin başçılarından qalanları onlara dedilər: Allahımız üçün bir ev tikməkdə sizin bizimlə heç bir payınız yoxdur; əksinə, biz özümüz birlikdə İsrailin Allahı Rəbb üçün tikəcəyik, necə ki, Fars padşahı Kir padşah bizə əmr etmişdir. O zaman ölkə xalqı Yəhuda xalqının əllərini zəiflətdi, onları tikintidə qorxuya saldı və niyyətlərini puça çıxarmaq üçün onlara qarşı məsləhətçilər tutdu.»”

“Ezra 8:21–23: «Sonra Ahava çayının yanında orada oruc elan etdim ki, Allahımızın önündə özümüzü alçaldaq, özümüz, balalarımız və bütün mal-mülkümüz üçün Ondan doğru yol diləyək. Çünki yolda düşməne qarşı bizə kömək etmək üçün padşahdan bir dəstə əsgər və süvari istəməyə utandım; ona görə ki, padşaha belə demişdik: Allahımızın əli Onu axtaranların hamısının üzərində xeyir üçün var; amma Onu tərək edənlərin hamısına qarşı Onun qüdrəti və qəzəbi var. Beləliklə, bu iş üçün oruc tutub Allahımıza yalvardıq; O da yalvarışımızı qəbul etdi.»

“Peyğəmbər və bu atalar o ölkənin xalqını həqiqi Allaha ibadət edənlər saymırdılar; bunlar dostluq iddiasında olub onlara kömək etmək istəsələr də, Onun ibadəti ilə əlaqədar heç bir işdə onlarla birləşməyə cürət etmirdilər. Allahın məbədinə tikmək və Onun ibadətini bərpa etmək üçün Yerusəlimə qalxarkən, yolda onlara kömək göstərməsi üçün padşahdan yardım istəmədilər; əksinə, oruc və dua ilə Rəbdən kömək dilədilər. Onlar inanırdılar ki, Allaha xidmət etmək söylərində Allah Öz qullarını müdafiə edəcək və onlara uğur verəcəkdir. Hər şeyin Yaradanı Öz ibadətini bərqərar etmək üçün düşmənlərinin köməyinə möhtac deyildir. O, pisliyin qurbanını istəmir və Rəbbin önündə başqa allahları olanların təqdimlərini qəbul etmir.”

“Biz tez-tez belə bir irad eşidirik: ‘Siz həddindən artıq müstəsnasınız.’ Bir xalq olaraq canları xilas etmək və ya onları həqiqətə yönəltmək üçün hər cür fədakarlığa hazır olarıq. Lakin onlarla birləşməyə, onların sevdiklərini sevməyə və dünya ilə dostluq etməyə cürət etmirik; çünki o zaman Allahla düşmənçilik içində olmuş olarıq.” Testimonies, 1-ci cild, 281, 282.

Bacı Uayt, Kadeş üsyanına dair şərhilə əlaqədar olaraq belə deyir: “Hər şeyin Yaradanı Öz ibadətini bərqərar etmək üçün düşmənlərinin köməyinə möhtac deyildir. O, pisliyin qurbanını istəmir, nə də Rəbbin önündə başqa allahları olanların təqdimlərini qəbul edir.” 1863-cü ildə Laodikeyalı Millerçi Adventizm hərəkatı kilsəyə çevrildi və millətin, daha sonra isə dünyanın üzərinə bazar günü ibadətini məcburi tətbiq edəcək qüvvə ilə ittifaq bağladı.

Növbəti məqalədə biz 1863-ə aparan peyğəmbərlik xətlərinə dair mülahizələrimizi davam etdirəcəyik; 1863 isə 1844-dən 1863-ə qədər olan peyğəmbərlik dövrünün başdaşını təşkil edir.

Olmuş olan şey, olacaq olanın özüdür; edilən şey də ediləcək olanın özüdür; günəş altında yeni heç nə yoxdur. Elə bir şey varmı ki, onun haqqında, Bax, bu yenidir, deyilsin? O, artıq qədim zamanlarda mövcud idi, bizdən əvvəl olmuşdu. Mən bilirəm ki, Allah nə edirsə, əbədidir; ona nə isə əlavə etmək olmaz, ondan nə isə çıxarmaq da olmaz; və Allah bunu ona görə edir ki, insanlar Onun qarşısında qorxsunlar. Olmuş olan indi də vardır; olacaq olan da artıq olmuşdur; və Allah keçmiş olanı yenidən tələb edir. Vaiz 1:9, 10; 3:14, 15.